

הכנסת העשרים וחמש

יזמים :	חברי הכנסת	יוראי להב הרצנו	אימאן ח'טיב יאסין	עמית הלוי
		נאור שירי	אחמד טיבי	מאיר כהן
		יסמין פרידמן	דוד ביטן	מירב כהן
		שלי טל מירון	שלום דנינו	אליהו רביבו
		מטי צרפתי הרכבי	עופר כסיף	ניסים ואטורי
		משה טור פז	יואב סגלוביץ'	יוסף טייב
		יוסף עטאונה	עידן רול	ששון ששי גואטה
		גלעד קריב	צבי ידידיה סוכות	מישל בוסקילה
		יאסר חוג'יראתאורית פרקש הכהן צגה מלקו		
		ואליד אלהואשלה	מיכאל מרדכי ביטון	ארז מלול
		ווליד טאהא	מתן כהנא	מרב מיכאלי
		מירב בן ארי	חילי טרופר	אוהד טל
		רם בן ברק	איימן עודה	חווה אתי עטייה
		נעמה לזימי	מנסור עבאס	קארין אלהרר
		דן אילוז	רון כץ	אפרת רייטן מרום
		סימון דוידסון	בועז טופרובסקי	יאיר לפיד
		אלעזר שטרן	ירון לוי	מיכל שיר סגמן
		ולדימיר בליאק	טטיאנה מזרסקי	גדי איזנקוט
		מיקי לוי	פנינה תמנו	עאידה תומא סלימאן
		דבי ביטון	אלון שוסטר	

5230/25/פ

הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון) – כינוס ועדת האתיקה וסמכויותיה
 בקשר למסירת מידע לכנסת על ידי שרים), התשפ"ה–2024

1. תיקון סעיף 13 ד1. בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א–1951¹, בסעיף
 – 13 ד1

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 228.

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(1א) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), שר יהיה נתון לשיפוטה של ועדת האתיקה של חברי הכנסת במקרים אלה :

(1) השר לא השיב לשאילתה במועד ובאופן הקבוע בתקנון הכנסת²;

(2) המשרד שעליו ממונה השר לא מסר לוועדה מוועדות הכנסת מידע שעליו למסור לפי סעיף 42(א) לחוק-יסוד: הממשלה³, סעיף 21(ב) לחוק-יסוד: הכנסת⁴, והוראות תקנון הכנסת שמכוחם, או לא מסר למרכז המחקר והמידע של הכנסת מידע שעליו למסור לפי סעיף 64 לחוק הכנסת, התשנ"ד-1994⁵; ועדת האתיקה לא תדון בעניינו של שר לפי פסקה זו בטרם חלפו שלושים ימים מיום שדרישת המידע נמסרה למשרדו, או בטרם חלפו שלושים ימים נוספים אם הודיע השר בהודעה מנומקת בכתב למוסר הדרישה על הצורך בהארכת התקופה."

(2) בסעיף קטן (ג), אחרי פסקה (3) יבוא :

"(4) תתכנס לפחות שלוש פעמים בכל כנס של הכנסת."

(3) אחרי סעיף קטן (1ד) יבוא :

"(2ד) קבעה ועדת האתיקה, ברוב קולות של כל חבריה, כי שר עבר על הוראות סעיף קטן (א1), רשאית היא להטיל עליו אחת מאלה :

(1) נזיפה ;

(2) נזיפה חמורה ;

(3) שלילת שכר בסכום שלא יפחת מ-0.5% משכרו החודשי עבור כל הפרה."

(4) אחרי סעיף קטן (ה1) יבוא :

² י"פ התשכ"ח, עמ' 590.

³ ס"ח התשס"א, עמ' 158.

⁴ ס"ח התשי"ח, עמ' 69.

⁵ ס"ח התשנ"ד, עמ' 140.

"(2ה) הפעילה ועדת האתיקה את סמכותה לפי הוראות סעיף קטן (2ד) כלפי שר, והמשיך השר לעבור על הוראות סעיף קטן (א1), רשאית הוועדה לשוב ולדון בעניינו ולהפעיל את סמכותה לפי סעיף זה, ובלבד שמסרה לו הודעה על כך, מראש."

דברי הסבר

מתוקף תפקידה כרשות המחוקקת, אחראית הכנסת על קידום מדיניות ועל פיקוח על הרשות המבצעת. על מנת לממש תפקידים אלו בצורה מיטבית, ישנה חשיבות גבוהה לנגישות של חברי הכנסת לנתונים ולמידע, במיוחד כאשר זה נמצא במשרדי הממשלה. הצעת חוק זו מבקשת לעגן את חובת העברת המידע המקצועי ממשרדי הממשלה אל הכנסת, מה שיתרום לחיזוק מעמדה של הכנסת וההליך הדמוקרטי בישראל.

תקנון הכנסת מגדיר זמנים למענה על שאילתות, אך בפועל שרים לרוב אינם עומדים בדרישות התקנון. לדוגמא, בכנסת העשרים ושלוש נשאלו 522 שאילתות רגילות, מתוכן נענו רק כמחצית (49%). זמן המענה הארוך או אי-המענה לשאילתות מחליש את כוחן ככלי פיקוח פרלמנטרי ולעיתים הופך את התשובות ללא רלוונטיות.

ועדות הכנסת ראשיות לדרוש מידע ממשרדי הממשלה בהתאם לסעיף 21 לחוק-יסוד: הכנסת, סעיף 42(א) לחוק-יסוד: הממשלה וסעיף 123(ג) לתקנון הכנסת, אך חסרה בחקיקה סנקציה על עיכוב או השתהות במענה.

כמו כן, לפי חוק הכנסת, התשנ"ד-1994, משרדי הממשלה מחויבים לספק למרכז המחקר והמידע של הכנסת מידע, מסמכים ודוחות "ללא דיחוי", אולם החוק אינו מגדיר את מסגרת הזמנים המדויקת בה מחויבים המשרדים לכך, ואף לא קובעות סנקציות למקרים בהם לא ניתן מענה כלל. לאור חוסרים אלו, פעמים רבות מרכז המחקר והמידע של הכנסת נתקל בקשיים בקבלת המידע המבוקש ממשרדי ממשלה, ובשל כך הוא מתקשה לתת מענה לבקשות חברי הכנסת והוועדות.

היועצת המשפטית לכנסת, עו"ד שגית אפיק, הדגישה את חשיבות הסוגיה במכתב ששלחה לחברי הכנסת ביום 22 ביוני 2023 לקראת דיון שהתקיים בוועדת הכנסת ביום 26 ביוני 2023 ובו כתבה: "חלק ממשרדי הממשלה המחזיקים מידע רב ונתונים הנדרשים לכנסת להבנת סוגיות שונות הקשורות במילוי תפקידה אינם משתפים פעולה עם בקשות מעין אלו ומקשים על עבודתה באופן ניכר".

הצעת החוק מקנה לוועדת האתיקה של הכנסת את הסמכות להעניש שרים אשר אינם עונים על שאילתות לפי פרקי הזמן המוגדרים בתקנון הכנסת, או שאינם נותנים מענה לבקשות מידע שהועברו למשרדם מוועדות הכנסת או ממרכז המחקר והמידע של הכנסת בתוך שלושים ימים. שר יכול לבקש הארכה של שלושים ימים נוספים למתן מענה לבקשת מידע, ובתנאי שכתב ונימק לבקש המידע מדוע המענה מתעכב. יצוין כי קבועים בחקיקה סייגים למסירת מידע, בין היתר בסוגיות ביטחוניות. יחד עם זאת, גם כשחלים הסייגים, על השר להודיע על כך בהודעה מנומקת, ולמסור מידע מלא ככל שניתן. אמצעי הענישה המוצעים הם נזיפה, נזיפה חמורה או שלילת שכר, בסכום של לפחות 0.5% מהשכר החודשי של השר.

בנוסף, מוצע כי ועדת האתיקה תתכנס לפחות 3 פעמים בכל כנס של הכנסת על מנת לוודא כי היא מבצעת מעקב רציף על המענה של שרים לבקשות מידע. חשוב לציין כי הצעת חוק זו אינה פוגעת בעבודתם של השרים, אלא מייצרת את השקיפות והיעילות הנדרשות.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בכסלו התשפ"ה (23.12.2024)